

Bruksanvisning Hässjaberg 8:1

Postadress: Hässjaberg 10, 827 70 Los

Ägare: Föreningen Fangorn, Org.nr: 887000-2154

Kolla alltid 1 - 3!

Var och en fyller på och reviderar bruksanvisningen efterhand som det visar sig önskvärt

Senast rev 2024-09-25

Flik

1. När man kommer eller åker	<u>1</u>
2. Åtgärder 1- 2 ggr/år	<u>2</u>
3. Nyheter, aktuella notiser	<u>3</u>
4. Vatten	<u>4</u>
5. Avlopp	<u>5</u>
6. Sopor, glas, kompost	<u>6</u>
7. El	<u>7</u>
8. Värme, ved, eld, sotning	<u>8</u>
9. Tele, TV, datakommunikation, fuktmätning	<u>9</u>
10. Affärer, bensin, post m.m.	<u>10</u>
11. Grannar	<u>11</u>
12. Service (rör, el, snöröjning etc.)	<u>12</u>
13. Ekonomi (räkningar, gästavgifter m.m.)	<u>13</u>
14. Instruktioner för apparater, ritningar m.m.	<u>14</u>
15. Nöjen	<u>15</u>

1. När man kommer eller åker

När man åker

1. Stäng:

- a) Elspisen
- b) Alla el-element via sms eller manöverpanel i verktygsskåpet. Se under [8. Värme, ved, eld, sotning](#).
OBS: Varje element ska stå i läge på 15 grader när huset lämnas. Det får man göra på varje element. I salen bör man dock ställa på läge noll, och då stänga dörrarna till salen.
- c) Alla lampor
- d) Vattenpumpen (knapp Z i verktygsskåpet). Varför: För att vid eventuellt vattenläckage ska det inte kunna pumpas ut vatten och bli en vattenskada
- e) Varmvattenberedaren
- f) Se till att badrumsfläktarna står i läge av

Stäng *inte* spjäll till kakelugn och öppen spis/spiskasett. De ska alltid stå öppna. Kakelugnens spjäll får *aldrig* stängas (order av sotare efter besiktning), därför har det spjället spärrats.

2. Vintertid (ca 1/10 -30/4), som ovan och nedan, samt:

- a) Tappa ur vattnet. Se [Vatten](#)
 - b) Frostskydda avloppen¹ genom att:
alt 1: Slå ganska mycket T-röd i varje avlopp
alt 2: Slå litet glykol i varje avlopp. OBS använd helst *propylenglykol* som inte är giftig. Etylenglykol är MYCKET giftigt, farligt för små barn och hundar. Se i så fall till att inget spills på golv, och att galler läggs på golvbrunnarna i badrummen.
 - c) Lämna en snöskovel på trappen
 - d) Ring om extra sophämtning om det behövs, se [Sopor, glas, kompost](#)
 - e) Skruva till ventilen i skafferiet.
- Vi har alltså ingen värme alls på i huset när det lämnas

3. Ta med sopor eller lägg i soptunnan vid vägen. Töm kompost. Töm aska ur spis, kakelugn och öppen spis.

4. Plocka in redskap o.dyl.

5. Lås laggård och lillstuga. Nycklarna läggs på spiskåpan i köket (Vänster laggårdsdörr låses inifrån eftersom nyckeln är förkommen)

6. Bär in ved.

7. Städa. Om möjligt tvätta lakan o.dyl.

8. Stäng av och töm kylen och lämna kylskåpsdörren litet på glänt - annars växer det mögel i kylskåpet!!

9. Kom ihåg ev. gästavgift. Se anslag i köket eller flik 13 i denna pärm.

10. Lås stora huset. Lägga nyckeln på vanliga stället (om du inte använt egen nyckel).

¹ Diskbänk, handfaten, toaletterna, golvbrunnarna (obs två golvbrunnar i nedre badrum)

När man kommer

1. Sätt vid behov på elvärme (se under [8. Värme, ved, eld, sotning](#)). Kan med fördel även göras något dygn *innan* man kommer via sms.
2. Sätt på vattenpump och varmvattenberedare (vintertid i den ordning som gäller vid påfyllning av vatten, se nästa punkt)
3. Fyll på vattnet om det är urtappat. Se [Vatten](#).

.....

.....

.....

.....

.....

2. Åtgärder 1- 2 ggr/år

Pumpa upp lufttryck i hydropressen. Se under [Vatten flik 4](#).

Tömma slamavskiljaren för avloppet. Görs 1 gång per år utan att vi ska behöva beställa det av Ljusdals kommun Men frågan är om det verkligen sker. Se vidare under [Avlopp flik 5](#)

Sotning. Vartannat år? Se [Värme, ved, eld, sotning flik 8](#)

.....

.....

.....

.....

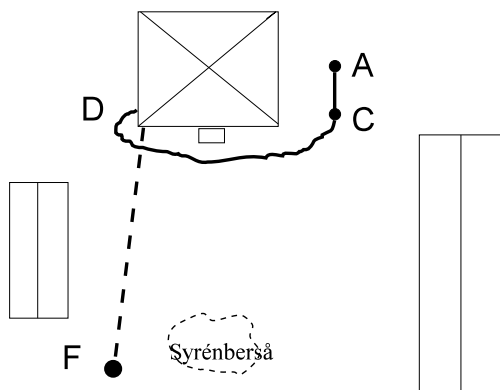
This image shows a full page of blank, lined paper. It features approximately 20 evenly spaced horizontal black lines across its entire width, providing a guide for handwriting or typing. The background is a solid off-white color.

[illegible]

4. Vatten

- [Översikt över VA-systemet](#) sid 2
- [Kranar m.m. i VA-systemet](#) förteckning sid 3-5
- [Ledningar och kranar](#) skisser, 2 sidor
- [Avtappning](#) instruktion 2 sid 6-7
sidor
- [Fyllning](#) instruktion sid 8
- [Om vatten inte kommer](#) sid 9

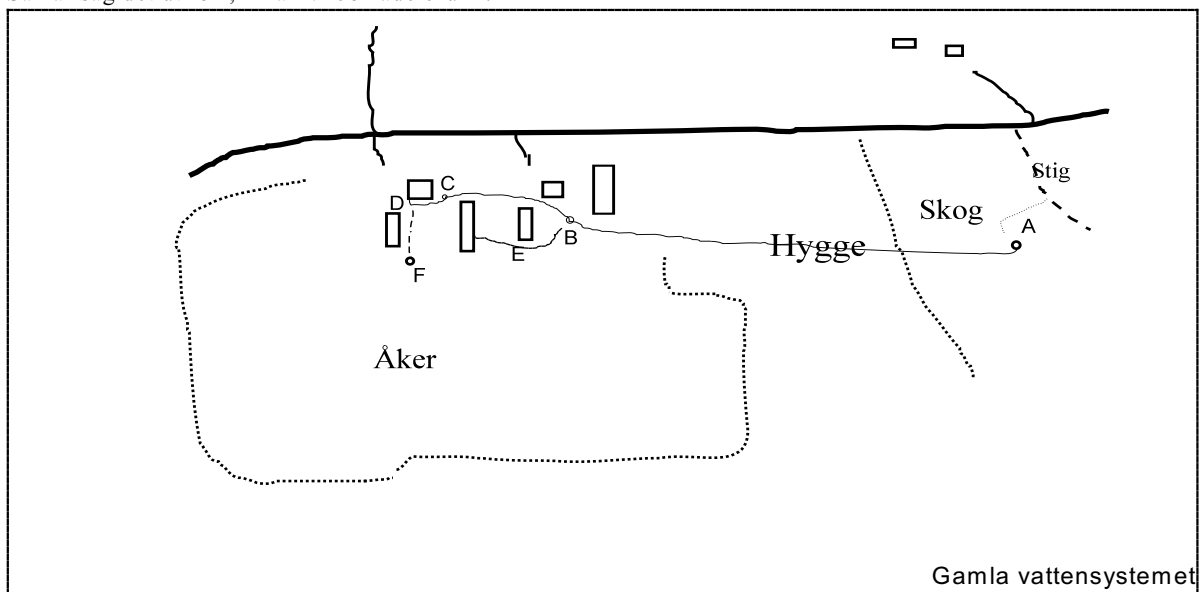
Översikt över VA-systemet

- A: Djupborrad brunn (anlagd 2001)
C: Urtappningsventil
D: Där vattnet går in i huset
F: Avlopp, 3-kammarbrunn (= slam-avskiljare) + infiltration

För nostalgikern

Så här såg det ut förr, innan vi borrade brunn.

- A: Källa
B: Uppståndare, på granngården (Sven Eriksson)
C: Urtappningsventil, kran på gårdsplan
D: Där vattnet går in i huset
E: Gammal ledning till laggårn. Numera (sedan juni 97) kapad. En träplugg slogs in i det kapade röret vid uppståndaren (B),. Håller X år??
F: Avloppsanläggning: 3-kammarbrunn (= slamavskiljare) + infiltration
B-D var säkert frostfritt. Övrigt osäkert. Har frusit snöfattiga vintrar mellan A och B

Vattnet kom in i huset med självtryck.

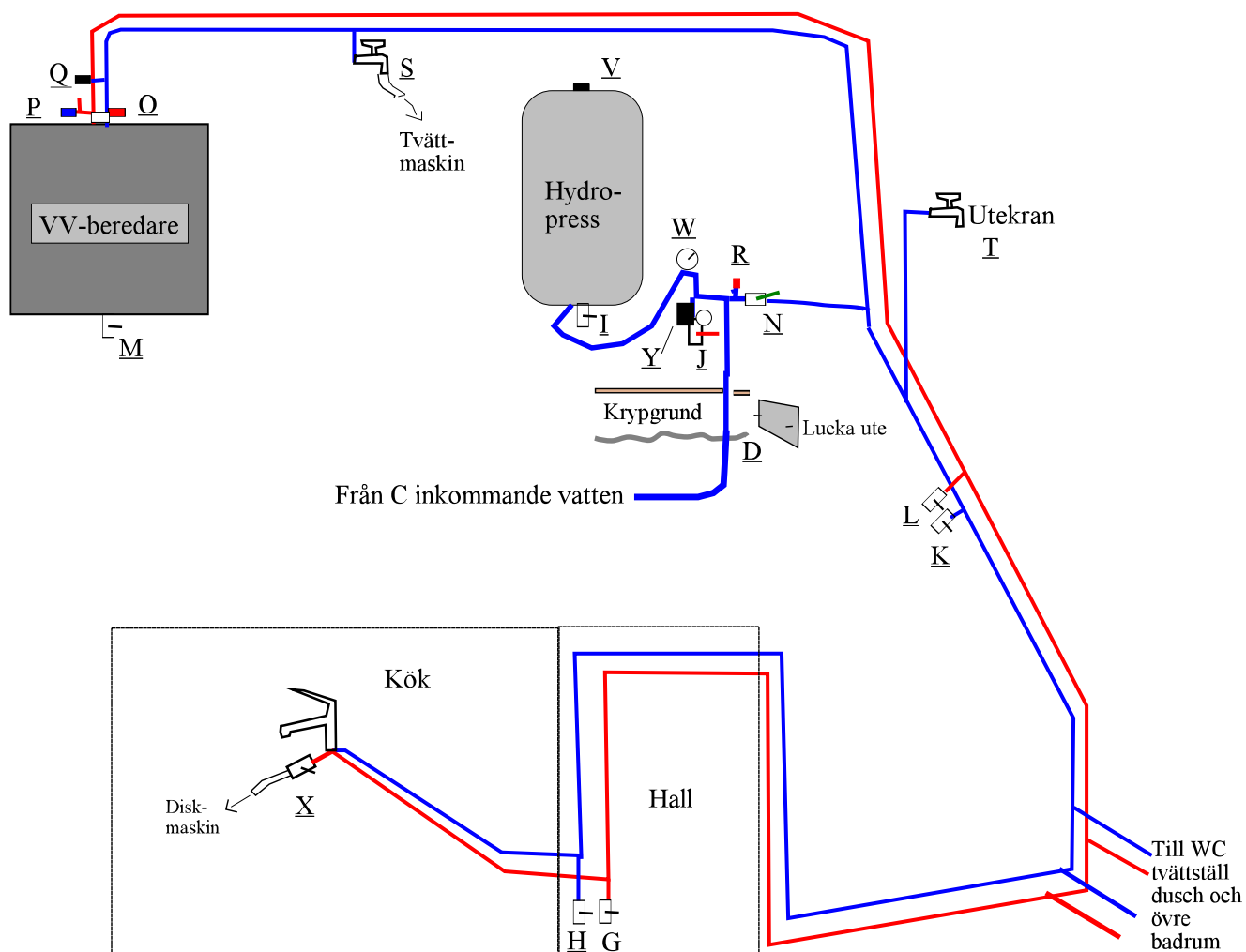
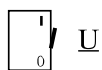
Pump och hydropress höjde trycket så man kunde duscha m.m.

Kranar m.m. i VA-systemet (se också skisser ledningar och kranar nästa blad)

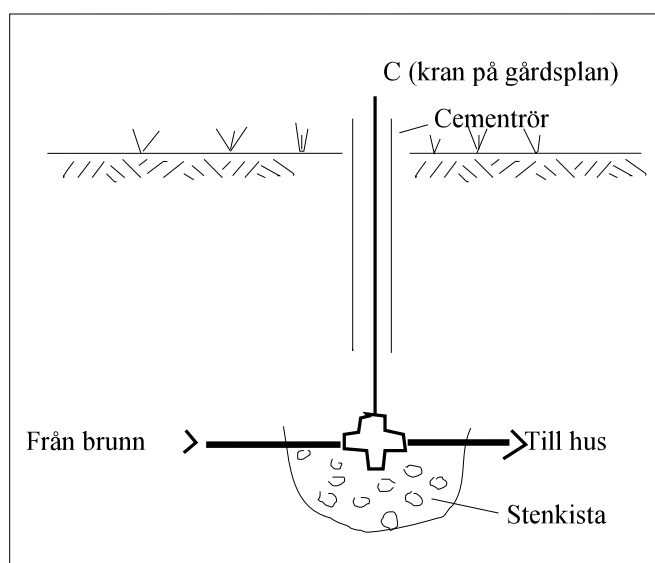
Beteckn	Beskrivning
A	Djupborrad brunn. Med pump nedsänkt i borrhålet.
C	Urtappningskran, manövreras med skiftnyckel: 1) Maximalt moturs = Vatten in till hus 2) Maximalt medurs = Vatten avstängt, vatten på hussidan töms i stenkista Det är cirka 3,5 varv mellan öppet och avstängt. Låt <i>aldrig</i> stå i mellanläge!
D	Där vattnet går in i huset (lucka runt hörnet i grunden kan öppnas)
F	Avloppsbrunn (slamavskiljare, 3-kammarbrunn), därifrån till infiltration i mark
G	Avtappningskran i nedre hallen, varmvatten till köket
H	Avtappningskran i nedre hallen, kallvatten till köket
I	Avtappningskran på hydropress. Anslut gärna avtappningsslang och led till golvbrunn.
J	Avtappningskran vid styrenhet för pump (stor röd kran) nära hydropress
K	Avtappningskran på kallvattenledning i nedre badrum
L	Avtappningskran på varmvattenledning i nedre badrum
M	Avtappningskran på varmvattenberedare. Anslut avtappningsslang som leds till golvbrunn och öppna kranen på ventilen. Om svarta plastkåpan sitter på plats framför ventilen får man ta loss den först.
N	Avstängningskran allt vatten efter pump och hydropress Stor grön kran. Tvärs ledningen = Av
O	Avtappningskran för kallvatten till VV-beredare (röd) uppe på VV-beredaren. Ska normalt inte behöva röras.
P	Säkerhetsventil på varmvattensystem (blå) uppe på VV-beredaren. Funktionstest: Vrid blåa knoppen, vatten kommer = OK
Q	Blandningsventil, uppe på VV-beredaren (svart). Blandar in kallvatten i varmvattnet. Ska inte kunna blanda in mindre än att utgående vatten blir högst 65 grader, och inte mer än att det blir lägst 38 grader. Behöver normalt inte röras men vill man ha hetare eller svalare varmvatten ut till tappkranarna kan man vrida på den.
R	Säkerhetsventil på kallvattnet, röd. Funktionstest: Vrid röda knoppen, vatten kommer = OK
S	Vattenkran till tvättmaskin
T	Utekran för vattenslang. Löst nyckelvred som förvaras på spiselkranen i köket när den inte sitter på kranen.
U	Strömbrytare till VV-beredare, på väggen . Upp = på (1). Ner = av (0)
V	Luftventil hydropress (under svart skyddslock av gummi), för kontroll och uppumpning av tryck. Dimension: som på bildäck. Se vidare Lufttryck i hydropress.
W	Vattentrycksvisare,. OK om trycket är <i>ca</i> 3-4 när pumpen slår av och <i>ca</i> 1 när den slår på. (Man hör inte pumpen, som ju sitter nere i brunnen, men kan iaktta hur mätarna rör sig) <i>Obs:</i> Det sitter också en nedre tryckmätare intill kran J men den är inte i bruk, visar inga riktiga värden.
X	Anslutning till diskmaskin (varmvatten) under diskbänken i köke, med avstängningskran
Y	Styrenhet för pumpen nere i brunnen. svart box. Vredet på den ska normalt inte röras.
Z	Strömbrytare för pumpen nere i brunnen. Är placerad i verktygsskåpet i hallen (syns ej på skissen nästa sida). Sätts på med svarta knappen t.h. stängs av med röda knappen t.v.

OBS några kranar kan vara ersatta med pluggar/lock, andra kan ha tappat sitt vred. Vid avtappning får man då skruva bort plugg/lock eller hela kranen.

Ledningar och kranar (skisser, uppdaterat 2022 efterbadrumsrenovering)

Detaljer i diskmaskinens anslutning se nästa sida

Diskmaskinens anslutning:

Avtappning av vattensystemet

(X) = se [Kranar m.m. i VA-systemet](#) och Ledningar och kranar, skisser

1	Tappa ur vatten ur diskmaskinen. Följ bruksanvisningens instruktion =====> Vattenkranen i punkt 1 och 7 är kran X under diskbänken, den står normalt öppen. (Den kran som sitter nertill på blandaren uppe vid diskhoarna ska vara öppen, den rörs inte alls). Lossa tilloppsslangen, punkt 7, görs genom att vrida loss plastringen. Se bild på föregående sida här. Utöver vad bruksanvisningen säger: 8. Lossa även avloppsslangen, tryck ihop klämman och lyft upp slangen, låt eventuellt vatten rinna ut genom att lägga ner slangen. Försök ev. suga ut vatten också. 9. Slå en liten skvätt propylenglykol i bottensilen.	Maskinen måste tömmas på följande sätt: 1. Öppna vattenkranen. 2. Slå på PÅ-/AV-omkopplaren ☐ 1. 3. Välj programmet med den högsta temperaturen. I symbolfönstret ☐ 4 visas den beräknade programtiden. 4. Tryck på START-knappen ☐ 7. Programförloppet startar. 5. Håll efter cirka 4 minuter START-knappen ☐ 7 intryckt i omkring 3 sekunder. I symbolfönstret ☐ 4 visas värdet 00h:01m. Programförloppet tar cirka 1 minut. I symbolfönstret ☐ 4 visas värdet 00h:00m. 6. Slå av PÅ-/AV-omkopplaren ☐ 1. 7. Stäng vattenkranen, lossa tilloppsslangen och låt vattnet rinna ut.
2	Stäng av strömmen till pump (Z) ²	
3	Stäng av strömmen till varmvattenberedaren (U).	
4	Öppna alla vanliga tappkranar (diskbänk, tvättställen, duscharna) i läge både varmt och kallt, samt påfyllningskranen till tvättmaskinen. Utekranen behöver inte röras.	
5	Vrid urtappningsventilen (C) på gårdsplanen med hjälp av en skiftnyckel maximalt medurs (ta <i>inte</i> i hårt, men se till att den vridits så långt det går, cirka 3,5 varv). Ingående vatten stängs då av, och vattnet på hussidan kommer att tömmas ut i stenkistan.	
6	Öppna följande avtappningskranar ³ : I hallen: G, H (håll uppsamlingskärl under). I nedre badrummet: I ⁴ , J, K, L. I köket: X under diskbänken (tvättmaskinens kran som stängdes i första punkten), OBS: Alla dessa kranar ska sedan lämnas 3/4-öppna. Lämnas de helöppna kan en liten vattendroppe bli kvar, frysa och skada själva kranen.	
7	Töm ut kvarvarande vatten i VV-beredaren genom att ansluta en slang på avtappningskranen (M) och öppna kranen. Tömningen tar cirka en halvtimme.	

forts =>

² (Z) finns ej illustrerad. Sitter i verktygsskåpet i hallen, precis innanför dörren.

³ Om kran är trasig, vilket händer, får man i stället skruva bort hela kranen. Om det i stället för en avtappningskran finns en plugg eller ett lock får man i stället skruva loss detta. Lägg eventuella bortskruvade kranar och pluggar/lock nära där de ska sitta, så de hittas när de ska skruvas dit igen.

⁴ Anslut helst en slang som leder vattnet till golvbrunn.

8	Tappa ur vatten ur tvättmaskinen. Se till att vattenkranen S är öppen, vilket den normalt är. Öppna den lilla luckan nere på maskinens front med t ex ett mynt. Där finns ett filter. Vrid loss och ta ur filtret, så rinner vatten ut. Luta sedan maskinen framåt för att tömma ännu bättre. Töm även påfyllnings- och avtappningsslangarna på baksidan genom att lägga dem på golvet, avtappningsslangen hängs tillbaks i plaströret medan påfyllningsslangen får ligga kvar på golvet.
9	Spola toaletterna
10	Blås gärna i vanliga tappkranar och dusch för att få ut allt vatten. Håll upp dusch först så att vattnet rinner ur duschslangen. OBS: Särskild omsorg på att blåsa ur diskbänkskranen för att tömma ur allt vatten via kranarna G och H i hallen. Eftersom ledningen från diskbänken till dem går nära horisontellt kan en del vatten bli kvar här och frysa (har inträffat). Prova ev. med att först stänga kran X när G och H är öppna, blås i diskbänkskranen, öppna sedan också åter kran X.
11	Klart! Låt alla kranar och ventiler som öppnats vara öppna. OBS: Frostskydda avloppen. Se flik 1.

Fyllning av vattensystemet

(X) = se [Kranar m.m. i VA-systemet](#) och Ledningar och kranar

1	Anslut diskmaskinens vatten och avlopp under diskbänken. Se bild på sidan 4. Vatten sid 5 Ledningar och kranar, skisser
2	Stäng följande avtappningskranar ⁵ : I hallen: G, H. I nedre badrummet: I, J, K, L. I köket under diskbänken: X (där diskmaskinen nyss anslutits).
2	Ta bort ev. slang från VV-beredarens avtappningsventil (M) och stäng ventilen som sitter på denna.
3	Låt alla vanliga tappkranar (diskbänk, tvättställen, duscharna) stå öppna i läge både varmt och kallt. Men stäng vattenkranen S till tvättmaskinen ⁶
4	Förbind brunnen med husets vattensystem genom att öppna (C) på gårdsplanen <u>maximalt</u> moturs (ta <i>inte</i> i hårt, men se till att den vridits så långt det går, cirka 3,5 varv. Om man inte öppnat maximalt läcker vatten ut nere i stenkistan, vilket syns på tryckmätaren W som då pendlar mellan 2 och 4).
5	Slå på strömmen till pumpen med (Z) i verktygsskåpet i hallen) Kommer inget vatten, se Om vattnet inte kommer .
6	Stäng alla vanliga tappkranar efter en <u>kort</u> stund (nu bör den mesta luften ur systemet ha försvunnit)
7	När trycket efter en kort tid stigit till <i>ca</i> 4 (se mätare W) bör hela systemet vara vattenfyllt ⁷ . Men luft finns instängd, särskilt i varmvattenberedaren, öppna därför kortvarigt då och då på alla vanliga tappkranar i läge både varmt och kallt tills det inte längre kommer luft.
8	Sätt på VV-beredaren med (U) när allt verkar normalt. Det dröjer sedan några timmar innan vattnet blir varmt.
9	Släpp på vattnet till diskmaskinen genom att öppna X
10	Kontrollera ev. droppläckage från alla ventiler/kranar/lock/pluggar. Läcker det någonstans, stäng pumpen med (Z), och om det läcker mycket stäng också av med (N), och åtgärda.
11 (vinter)	Skotta upp ordentligt med snö mot luckan för ingående vatten, så risken för frysning minskas där. Om kylan är mycket sträng, låt lite kallvatten rinna i en kran i köket nattetid (så liten stråle som möjligt) för att minska risk för frysning där vattnet går in i huset.

⁵ Ibland kan ventiler vara trasiga eller saknas. Då har i stället hela ventilen tagits bort eller så har en plugg/ett lock tagits bort. Dessa sätts då tillbaks. De ligger förhoppningsvis intill det ställe där de ska monteras.

⁶ När tvättmaskinen ska användas ansluts dess slang till kranen som sedan öppnas. Kontrollera då också att avtappningsslangen sitter i plaströret, och sätt fast filtret innanför nedre frontluckan

⁷ Om trycket inte når 4 läcker vatten kanske ut någonstans. Kolla pkt 4 eller alla andra kranar enligt punkt 2

Om vattnet inte kommer

- Frysning. Troligast på ingående vatten vid (D). Öppna luckan ute och tina försiktigt med värmeblädd el.dyl. OBS brandrisk om varmluftpistol används oförsiktigt.
- Frysning mellan brunn (A) och huset. Inte troligt! (möjligen vid extrem barmarksvinter?)
- Vattenbrist. Inte troligt!
- Fel på pumpen, eller att dess propp gått. Kolla alla proppar, också huvudsäkringarna i proppskåpet ute på knuten mot vedboden. Kontrollera att pumpen är påslagen (Z). (Även om man slagit på pumpen kan den slå av sig då och då).
- Kranfel. Undersök (C) och (N).

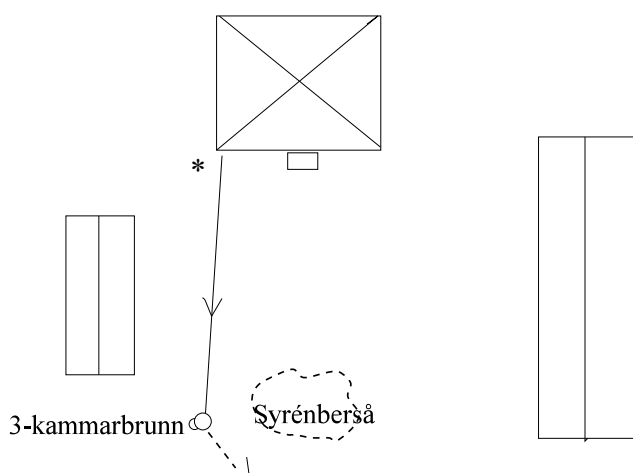
5. Avlopp

Avloppsledning går till trekammarbrunn (slamavskiljare) intill syrénersån.
Därifrån till infiltration i mark (stenkista).

Ventilationsröret som står längre ner i backen nedanför lillstugan har inte med avloppet att göra, det är ventilering av lillstugans källardränning.

Trekammarbrunnen ska tömmas en gång per år. Görs på hösten(?) av Ljusdal Energi (tidigare av Ljusdals kommun) och ska inte behöva beställas. Om det klickar, ring Ljusdal Energi (0651-76 07 50)

Dränering av stora huset: Dräneringsledningar runt huset till brunn med järnlock vid badrumsknuten (markerad med * i skissen). Från underkant inkommande dräneringsledningar (2 st) till brunnens överkant är det 145 cm. Från brunnen går utgående ledning i riktning mot lillstugan.

Trekammarbrunnen tömd: *1991*
.....
 (? 1990- 2000)
.....
 hösten 2001
.....
 hösten 2002
.....
 cirka 2016
.....
.....
.....

6. Sopor, glas, kompost

Vanliga sopor

Vi har sommarhämtning. Soptunna uppe vid vägen där vår nedfart börjar. Ställs in i vedboden till vintern, tas fram på våren.

Tömmes varannan vecka v.19 - v38. (tisdagar udda veckor enl. Ljusdal Energis info på webben oktober 2022)

Om extra tömning behövs t.ex. vintertid meddela Ljusdal Energi 0651-76 07 50, info@ljusdalenergi.se uppge att det gäller Hässjaberg, Föreningen Fangorn Abonntnummer 401-739-100.

Kompost

Intill laggårdsuppfarten står sedan sept 2017 en kubisk kompost i plast. Används för köksavfall och matrester (men inte kött och fisk som kan locka till sig björnar m.m., det får gå i soporna)

Större mängder gräsklipp, löv etc. slängs istället på högen nedanför laggårdns nedre gavel.

Återvinningsmaterial lämnas i behållare vid Tempo i Los:

- Icke- returglas
- Papper och kartong
- Mjuk plast
- Hård plast
- Metall (konservburkar o.dyl.)

Brännbart

Rent papper o dyl. (ej plast) kan i måttliga mängder eldas i spis/öppen spis.

7. El

Kontaktuppgifter, se 12. Service (rör, el, snöröjning etc.)

- Elen levereras av Ellevio.
- Huvudsäkringar och strömbrytare sitter i skåp ute på husknuten mot vedboden.
Säkring 25 A (?)
- Ritning över el-systemet ska finnas i nedersta kökslådan.
- Säkringsskåp (proppar) / elcentral finns i verktygsskåp i hallen. Propparna är uppdelade på två grupper med varsin strömbrytare. En grupp avser värmeelement, en grupp allt övrigt.
- En tredje gupp är tre automatsäkringar för lillstugan (monterat i aug. 2010)
- Intill säkringsskåpen i verktygsskåp i hallen finns även en jordfelsbrytare som ska bryta all ström vid minsta läckageström⁸. Jordfelsbrytaren återställs genom att fälla mörkblåa knappen uppåt . Trycker man på ljusblåa knappen testas man jordfelsbrytaren som då ska lösa ut.
- Intill jordfelsbrytaren finns även strömbrytaren för pumpen i djupborrade brunnen (märkt med beteckning (Z).
- GSM FIXI fjärrstyrning av el-element i stora huset, installerades 2014 (Canskogs elmontage). Se under [8. Värme, ved, eld, sotning](#)
- **El i lillstugan** är sedan augusti 2022 bortkopplad, förutom nytt eluttag vid elcentralen i hallen (Kalle Trogen). Element och övriga uttag har rivits bort.
- **Elen i laggårn** renoverad med nya lampor och eluttag 2017 (Canskogs elmontage).
- Ventilavledare (= överslagsskydd mot åska) finns på ingående el, telefonledning och TV-antenn.
- Åskledare från TV-antenn till jord.

⁸ Jordfelsbrytaren kan lösa ut, har det upptäckts 2003, när ugn och termostatplatta samtidigt önskas verksamma

8. Värme, ved, eld, sotning

- Huset värms lätt med el-elementen.

På vissa äldre element finns förutom temperaturväljare en spak: Läge I på elementen = normalt, temperaturen blir den inställda. Läge II = nattläge, temperaturen blir 4 grader lägre än inställd. Mitt emellan I och II = avstängt

• Fjärrstyrning av element via sms. GSM FIXI, installerat 2014

Telefonnummer till systemet: 073-7753794 (detta är nytt nr sedan hösten 2024)

Kontantkortet i enheten laddas via Comviq.se (där det ska vara registrerat) en gång per år. PIN 0000 PUK 45089908.

Elementen är fördelade på fyra kretsar, som kan manövreras individuellt

Låt varje element vara påslaget och inställt på 15 grader när huset lämnas - är ett element avstängt eller står på 0 grader kommer det inte att kunna slås på med fjärrstyrningen.

(salens element kan dock gärna ställas på 0 grader eller avstängda element, dörrarna till salen stängs).

Sätta på och stänga av värme via telefon:

Sätta på

Skicka sms till 073-7753794. Meddelandtext 1234Rxx. Men xx ska ersättas med siffror för kretsen ifråga:

11 = sätt på krets 1, salen och gula rummet

21 = sätt på krets 2, kök, hall, tvätt/badrum nedervåning

31 = sätt på krets 3, övre hall, bad, vävrum (=rummet ovanpå köket)

41 = sätt på krets 4, övriga sovrum på övre våningen

Stänga av

Skicka sms till 073-7753794. Meddelandtext 1234Rxx. Men xx ska ersättas med siffror för kretsen ifråga

Som ovan, men sista siffran är en nolla.

Exempel

slå på krets 2:

Skicka sms till 073-7753794. Meddelandtext 1234R21

stäng av krets 3:

Skicka sms till 073-7753794. Meddelandtext 1234R30

Man får inget svars-sms på dessa kommandon som man skickar.

Tills vidare är bestämt att ingen värme alls ska vara på = alla kretsar avslagna även vintertid när huset lämnas (naturligtvis ska vattnet vintertid vara urtappat!)

Stäng av och sätt på manuellt på plats i Hässjoberg

I verktygsskåpet sitter styrsystemet monterat till höger om det övre proppskåpet.

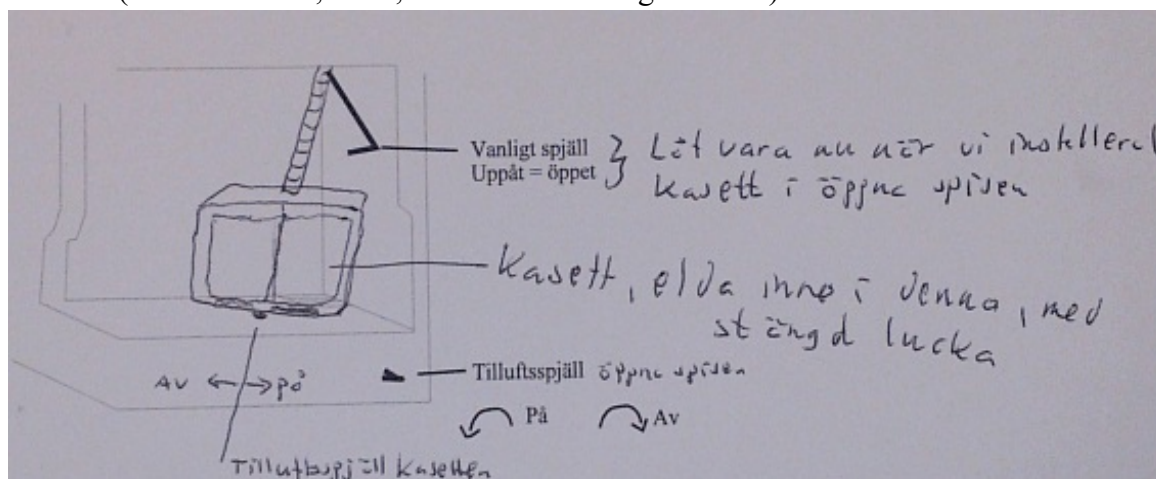
För varje krets 1-4 på kontrollpanelen där finns en lampa (på panelen finns även siffran 5, men vi har ingen krets 5 installerad). Tryck på siffran som motsvarar

kretsen (se numrering ovan) för att sätta på eller stänga av den. På = lampan lyser grönt. Av = lampan är släckt.

OBS: Tryck inte på knapp F (ställer till det)

- Elda gärna i spis, kakelugn, spiskasetten i öppna spisen för att spara el.
- Elda måttligt till en början när huset stått kallt.
- Lämna aldrig huset med eld eller glöd i någon spis.
- Kåksspisen saknar reglerbart spjäll.
- Kakelugns spjäll måste alltid stå i öppet läge, får *aldrig* stängas, sotarens order, säkerhetsskäl, risk för kolosförgiftning om man skjuter till spjället innan det är helt brunnet, pga sprickor, därför har spjället spärrats i öppet läge.
- Öppna spisen har tilluftsspjäll = uteluft underhåller elden varigenom varm luft sparas inne. Denna tilluft går i vis mån till spiskasetten som står i öppna spisen.
- Aska slängs på komposten.
- Sotning bör förmodligen beställas vartannat år. Hör med Ljusdals kommun 0651-18 000 (för närvarande, 2016, är Annika ansvarig för detta)

2013, enligt uppgift som Benkt fått från sotaren

Sotning utförd:

2019, juli

9. Tele, TV, datakommunikation, fuktmätning

- Sedan våren 2015 är det bra 4G-täckning med Teliaabonnemang (och troligen flera andra operatörer).
- För att ansluta medhavd dator till internet behövs mobiltelefon som modem eller mobilt bredbandsmodem till datorn.
- Fjärrstyrning av värmeelement via mobiltelefon, se flik 8. Värme, ved, eld, sotning
- Telefonjack för fast telefon finns i kök, i rummet ovan kök och i lillstugans kök. Telefonabonnemanget (0657-22032) dock vilande sedan 2014! Har förmodligen helt upphört.
:
- TV-antenn finns. Uttag i gula rummet.(lär fungera dåligt 1999, ny sändare??)

Fuktmätning

Då det konstaterats vara fuktproblem i kryppgrunden under stora huset har en fuktmätare placerats där i januari 2024. Mätaren sitter under gula rummet, monterad på en bräda som stuckits in genom den ventilationsöppning i grundmuren som är under fönstret som vetter mot laggårn.

Fuktmätaren avläses via internet (dator eller mobil):

<https://app.celsiview.se/home>

Användarnamn: Fangorn

Lösenord: fangorncelsi1

Mätarens batterier (två vanliga 1,5V AA-batterier) räcker i mer än ett år. Byta batterier: Ta bort gallret i ventilationsöppningen och lyft försiktigt ut brädan med fuktmätaren.

10. Affärer, bensin, post m.m.

Livsmedel/mat m.m.

Los, 2 mil norrut:

- Tempo tel 0657-100 62, 070-3910062. Öppet: Mån-fre 10-18, lördag 10-14, söndag 10-14. Tempo är också ombud för bl.a. Apoteket, Schenker, DHL, Postnord och Svenska Spel.
- Wilmars bagarbod. Kaffebröd, matbröd och konditorivaror. Fika-servering. Öppet: Tisdag-fredag till kl. 16 samt lördag till kl. 13.
- Lottaboden. Sylter, handelsträdgård, turistinformation m.m., serverar ibland luncher, catering till mindre sällskap.
- Vårdshuset Lokatten i Los. Återöppnat 2023. Restaurangen har öppet för middagsgäster på fredagar och lördagar.
- Johanssons Grill. 070-869 03 79. a la carte, hamburgare m.m. fullständiga rättigheter. Stängdes 2023.

Bensin

- Automattank vid Tempo i Los

Systembolag

- Ljusdal 7 mil
- Edsbyn 5 mil
- Lotta-Boden, Gärdesvägen 3 i Los, 070-271 52 53, är utlämningsställe för Systembolaget

Post

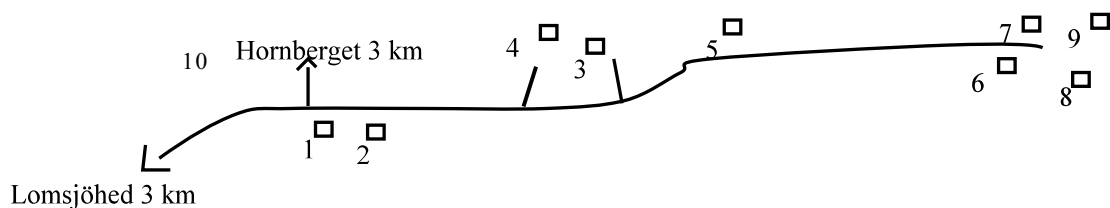
- Tempo i Los är serviceställe för Postnord.

Mer information

finns på <http://www.loos.se>
rekommenderas, *mycket* information och
hålls uppdaterad (2024)

11. Grannar

- 1: “*Erik Larsas*”, “*Luddes*”. Vårt hus. Fastighetsbeteckning Hässjaberg 8:1. Spelmannen Frans Eriksson “Hässjabergs-Frans” (1869–1900) bodde här och var bror till Ludde.
- 2: “*Per-Ers*”. Sven Eriksson, tel 070-338 04 21 har bott här större delen av året, men från 2023 mest i Edsbyn. Svens hustru Maj-Lis dog 2022.
- 3: Här bodde Valle och Agda. Nu sommarstuga för hennes barn från Hofors
- 4: “*Strands*”. Här bodde Ivar. Stugan har renoverats (ca 2010). En halvsysster, Monika, till Sven har den.
- 5: “*Björks*”, tidigare Lennart och Aina Ulriksson. Köpt av en Gotlänning, enligt Sven 2009. 2024 verkar den övergiven och dåligt underhållen.
- 6: “*Långvattnet*”, “*Daniels*”. Här bodde Danielssons. Har rustas (sedan ca 2008) av Viveka, dotter till Karl Danielsson. Viveka har skrivit en bok om Hässjaberg (ca 2012): “Människor och gårdar i Hässjaberg”.
- 7: Här bodde Tekla. Har 2014 övertagits av Sven som rustat huset. Används av hans barn.
- 8: “*Slugas*” Ägs av Kjerstin Arnesson som vistas här rätt ofta (boende i Sörmland). Kjerstin är barnbarn till Tekla vars son Åke Arnesson köpte Slugas.
- 9: Stuga som också tillhör Sven. Används av hans barn.
10. “*Erk-Pers*”, “*Haralds*”. Riven gård. Väg in till vänster från början av Hornbergsvägen. Här finns Erk-Pers källa.

12. Service (rör, el, snöröjning etc.)

EL

- Elbyrå i Färila tel 0651-202 57 gjorde elinstallationerna då huset byggdes (troligen upphört)
- Lennart Canskog, Canskogs elmontage, Los, 0657-10 100, 0709-44 90 60, har anlitats för flera el-arbeten på senare år, cirka 2010 och framåt.
- Kalle Trogen, Hamra, tel 070-537 62 65, har anlitats för el-arbeten 2022.
- Elen levereras av Ellevio. Vårt abonnentnummer: 2396540. Felanmälan: 020-44 11 00, kundservice: 0771-53 53 00, vxl: 08-606 00 00

RÖR/VVS

- Sune Wennberg, Edmarks rör Edsbyn installerade VA när huset byggdes.
- Ljuns Rör Färila (Tel. 0651 - 203 71, ljunsansror@telia.com) drog om ledningarna mellan badrum och kök hösten 2008, och installerade ny, mindre (120 l), varmvattenberedare hösten 2018.
- Tomas Björk, Välje Rör 070-3924070. Badrumsrenoveringen 2022.

SNICKERI/MÅLERI m.m.

- Jönssons bygg i Los (Inge Jönsson) var huvudentreprenör när huset byggdes upp efter branden.
- Roger Persson, 070 - 561 95 95 roger@lottaboden.se på Lottaboden i Los kan kontaktas om snickerijobb m.m.
- Corey Markovich. Tenskog 070-461 40 00, (men kontaktas via Roger Persson) snickare/mångsysslare har vi anlitat för fönsterrenovering 2020, och via Roger Persson, för tätning av laggårdstaket vid skorstenen 2023.
- Bo Halvarsson, Bosses Alltjänst, Tel 0768-117520. (Har 2014 kittat och målat fönster på stora huset.). Inte aktuell att kontakta för närvarande (2019) då han övergått till att köra lastbil och inte tar andra uppdrag
- Kent Forsberg tel 076-1436928. (Har 2014 reparerat trappen till stora huset.)
- Pär-Ove Embretsen, PO Golvteknik, 070-551 04 02. Badrumsrenoveringen 2022.
- Johan Nilsson, snickare 070-6074878. Badrumsrenoveringen 2022.

DIVERSE

- Grässlåtter/klippning på tomten: Fr.o.m. 2024 beställs det genom Roger Persson, Lottaboden (se ovan).
- Grus m.m: Kan beställas av Magnus Jonsson CMJ Allservice i Los, tel 072-730 63 30 (070-222 24 45 är Magnus Jonssons privata tel)

SOPHÄMTNING, SLAMTÖMNING OCH SOTNING se

Sophämtning: 6. Sopor, glas, kompost. Slamtömning: 5. Avlopp
Sotning: 8. Värme, ved, eld, sotning

VÄGUNDERHÅLL OCH SNÖRÖJNING.

- Hässjobergsvägen hanteras av Niklas Näslund, Kopparfors Skogar AB. Magnus Jonsson CMJ Allservice, 072-730 63 30 plogar vägen. Fr.o.m. vintern 2023/24 plogas vägen med längre intervall eftersom ingen längre är fastboende. Ring alltid Magnus innan resa till Hässjoberg vintertid för att höra om det är plogat, och be honom ploga om det behövs.
- Vår nedfart och gårdsplan: Hör med Magnus Jonsson om han kan snöröja vår nerfart, ibland har han möjlighet till det, mot ersättning (1300 kr nyåret 2024)

Vi kan eventuellt själva, om det inte är så mycket snö, ploga med slätterbalken som inköpts 2014, montera då på snöblad och snökedjor (finns intill slätterbalken i laggårn).

13. Ekonomi (räkningar, gästavgifter m.m.)

- Räkningar som rör inköp till huset skickas till Föreningen Fangorns kassör.
Sedan sept 2005:
Peter Adler, Fogdetorpsv. 35 159 40 Södertälje tel 070-295 60 40.
- Gästavgift för icke medlemmar i Föreningen Fangorn: 400:-/helg,
800:-/vecka, barn t.o.m. 18 års ålder gratis.
Betalas till Föreningen Fangorn pg 81 79 86-3. Eller swisha till 070-3787439
(Lasse Lind) skriv "Gästavgift".

14. Instruktioner för apparater, ritningar m.m.

Bruksanvisningar för fasta och lösa apparater förvaras i nedersta kökslådan. Där finns även ritningar på elsystemet m.m.

Koden till låset på slätterbalken står på en “nyckel” = lapp som ligger bland andra nycklar på spiskåpan i köket. Kodens fyra siffror avser uppifrån och ner på låset.

Sorkskrämmor inköptes 2019. Förvaras inomhus under vintern. På våren grävs de ner intill husen, med solcellsdelen ovan mark så klart.

15. Nöjen

Loos koboltgruva. Sevärd, mycket bra guidning.
0657-105 33. <https://loosgruvan.se/>

Fika på Wilmars bagarbod i Los

This image shows a full page of blank, lined paper. It features approximately 28 evenly spaced horizontal black lines running across the width of the page, providing a guide for handwriting or typing. The background is a solid off-white color.